

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Харківський національний педагогічний університет
імені Г. С. Сковороди

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Голова приймальної комісії,
Ректор ХНПУ імені Г. С. Сковороди

Юрій БОЙЧУК

« 26 » березня 2025 року

ПРОГРАМА ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ
вступного іспиту з олігофренопедагогіки та
методики корекційної роботи
для іноземців та осіб без громадянства
для здобуття ступеня магістра
за спеціальністю **A6.02 «Спеціальна освіта (Корекційна психопедагогіка)»**
освітня програма **«Олігофренопедагогіка»**

ПРОГРАМА ВСТУПНОГО ІСПИТУ
з «Олігофренопедагогіки та методики
корекційної роботи»
для здобуття освітнього ступеня «магістр»
за спеціальністю А6.02 Спеціальна освіта (Корекційна психопедагогіка)
освітня програма: Олігофренопедагогіка

Пояснювальна записка

Вступний іспит для іноземців та осіб без громадянства – форма вступного випробування, яка передбачає оцінювання знань, умінь та навичок вступника з олігофренопедагогіки та методики корекційної роботи, відповідно до Порядку прийому до закладів вищої освіти України у 2025 році, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 10 лютого 2025 року № 168 та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 26 лютого 2025 року за № 15/41360 і Правилами прийому на навчання для здобуття вищої освіти до Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди у 2025 році, затвердженими Вченою радою ХНПУ імені Г.С. Сковороди 26 березня 2025 року.

Вступне випробування «Олігофренопедагогіка та методика корекційної роботи» проводиться у формі тестування (очно або дистанційно з використанням платформи для дистанційного навчання Moodle) для вступників, які планують вступити для здобуття освітнього ступеня магістра за спеціальністю А6.02 Спеціальна освіта (Корекційна психопедагогіка). Тест є комплексною перевіркою підготовки здобувача, що передбачає розуміння ним засад, принципів, напрямів й особливостей корекційно-педагогічної діяльності вчителя-дефектолога (корекційного педагога), здатність самостійно аналізувати й вирішувати корекційні завдання, працювати зі спеціальною літературою.

Під час відповіді на тестові завдання вступник має продемонструвати обсяг спеціальних знань у галузі корекційної психопедагогіки, здатність визначати зміст і методи реалізації корекційно-розвиткової роботи з дітьми, які мають

інтелектуальні порушення; уміння здійснювати корекційно-розвивальну роботу з подолання порушень пізнавальної діяльності з дітьми різного віку в процесі їхнього навчання та виховання в різних типах закладів.

Час проведення тестування – 1 година (60 хвилин). Кількість тестових завдань: 30 завдань. Максимальна кількість тестових балів – **45**.

За результатами вступного іспиту визначається рівень сформованості таких компетентностей:

Інтегральна компетентність Здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми спеціальної та інклюзивної освіти у процесі корекційно-педагогічної, діагностико-консультативної, дослідницької та культурно-просвітницької діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування основних теорій і методів дефектології і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 3. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК 4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 5. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності

СК 1. . Усвідомлення сучасних концепцій і теорій функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров’я, раннього втручання, розвитку і корекції, навчання і виховання, реабілітації і соціалізації осіб із особливими освітніми потребами.

СК 2. Здатність до аналізу зарубіжного досвіду становлення і розвитку спеціальної та інклюзивної освіти.

СК 3. Здатність застосовувати психолого-педагогічні, дефектологічні, медико-біологічні, лінгвістичні знання у сфері

професійної діяльності.

СК 4. Здатність планувати та організовувати освітньо-корекційну роботу з урахуванням структури та особливостей інтелектуальних порушень, актуального стану та потенційних можливостей осіб із особливими освітніми потребами.

СК 5. Здатність реалізовувати ефективні корекційно-освітні технології у роботі з дітьми, підлітками з інтелектуальними порушеннями, доцільно обирати методичне й інформаційно-комп'ютерне забезпечення.

СК 6. Здатність реалізовувати персоналізовані підходи у процесі надання послуг раннього втручання для дітей з інтелектуальними порушеннями.

СК 7. Здатність дотримуватися вимог до організації корекційно-розвивального освітнього середовища.

СК 8. Готовність до діагностико-консультативної діяльності.

СК 9. Здатність до системного психолого-педагогічного супроводу сім'ї, яка виховує дитину з особливими освітніми потребами, зокрема з інтелектуальними порушеннями

СК 10. Здатність організовувати дитячий колектив, створювати в ньому рівноправний клімат і комфортні умови для особистісного розвитку вихованців та їхньої соціальної інтеграції.

СК 11. Здатність будувати гармонійні відносини з особами з інтелектуальними порушеннями, їхніми сім'ями та учасниками спільнот без упередженого ставлення до їх індивідуальних потреб.

СК 12. Здатність до роботи із спільнотою – на місцевому, регіональному, національному, європейському і більш широкому глобальному рівнях з метою формування толерантного, гуманного ставлення до осіб з інтелектуальними порушеннями, розвитку здатності до рефлексії, включаючи спроможність обдумувати як власні, так й інші системи цінностей.

СК 13. Здатність аргументовано відстоювати власні професійні переконання, дотримуватись їх у власній фаховій діяльності.

СК 14. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

СК 15. Здатність здійснювати комплексний виховний вплив на дитину з інтелектуальними порушеннями, корекційно спрямовувати діяльність дитячого колективу, в якому є дитина/діти з інтелектуальними порушеннями

ТЕМИ ВСТУПНОГО ІСПИТУ

Тема 1. Корекційна психопедагогіка як наука.

Сучасний розвиток корекційної психопедагогіки в різних країнах. Корекційна психопедагогіка як наука про виховання, навчання та шляхи корекції розвитку дітей з інтелектуальними порушеннями. Предмет і завдання корекційної психопедагогіки. Понятійно-категоріальний апарат корекційної психопедагогіки. Місце корекційної психопедагогіки в системі педагогічних наук. Зв'язок корекційної психопедагогіки з дисциплінами медико-біологічного та психолого-педагогічного циклів, спеціальними методиками. Етапи розвитку та методи корекційної психопедагогіки. Перспективи наукових досліджень корекційної психопедагогіки.

Тема 2. Діти з інтелектуальними порушеннями як об'єкт вивчення, виховання та навчання.

Соціально-педагогічні фактори, що впливають на проблему вивчення й організації допомоги дітям із інтелектуальними порушеннями. Сучасні психолого-педагогічні класифікації інтелектуального порушення. Психолого-педагогічна характеристика осіб із інтелектуальними порушеннями. Л.С. Виготський про складну структуру й закономірності порушеного розвитку, можливості корекції розвитку дітей із інтелектуальними порушеннями. Учення Л.С. Виготського про зони актуального та найближчого розвитку та про використання обхідних шляхів у корекційно-виховній роботі. Опора на позитивні можливості учнів у навчально-виховному процесі. Основні напрямки корекційної роботи в спеціальній школі. Засоби корекції, умови корекційної роботи.

Тема 3. Система закладів освіти для дітей з інтелектуальними порушеннями в Україні.

Диференційована система спеціальних закладів для осіб з інтелектуальними порушеннями. Інклюзивне навчання дітей з інтелектуальними порушеннями. Виховання та навчання осіб з інтелектуальними порушеннями у світовій практиці.

Спеціальна школа як заклад загальної середньої освіти для дітей з

інтелектуальними порушеннями. Положення про спеціальну школу та Положення про навчально-реабілітаційний центр. Положення про інклюзивно-ресурсний центр.

Тема 4. Організація корекційно-виховної роботи в закладі дошкільної освіти.

Роль дошкільного виховання в розвитку та формуванні особистості дитини з інтелектуальним порушенням. Завдання спеціальних дошкільних закладів. Зміст освітньо-виховної та корекційної роботи в спеціальному дитячому садку. Специфіка професійної діяльності вчителя-дефектолога й вихователя.

Тема 5. Професіограма корекційного педагога. Особливості його педагогічної діяльності.

Провідна роль вчителя-дефектолога в навчанні та вихованні дітей із інтелектуальними порушеннями. Професійно-педагогічні й особистісні якості корекційного педагога. Професійні знання та вміння. Протипоказання щодо вибору професії корекційного педагога. Педагогічна майстерність, шляхи оволодіння нею. Специфіка педагогічної діяльності корекційного педагога та її структура. Корекційна робота як специфіка професійної діяльності вчителя-дефектолога. Система підготовки вчителів-дефектологів в різних країнах.

Тема 6. Суть процесу навчання дітей із інтелектуальними порушеннями у спеціальній школі

Корекційна спрямованість навчання в спеціальній школі. Особливості навчального процесу в спеціальній школі. Навчання як шлях інтеграції дитини з особливими освітніми потребами в сучасну систему соціальних стосунків. Психологічні основи процесу навчання в спеціальній школі. Структура процесу навчання. Основні вимоги до викладання нового навчального матеріалу, закріплення та повторення його. Шляхи активізації пізнавальної діяльності учнів у процесі навчання.

Тема 7. Форми організації навчання в спеціальній школі.

Урок як основна форма організації шкільного навчання. Сучасні

психолого-педагогічні вимоги до уроку. Особливості уроку в спеціальній школі. Типи та структура уроків. Підготовка вчителя до уроку. Зміст і методи аналізу уроку з урахуванням його корекційної спрямованості, виховного характеру, рівня організації педагогічного керівництва пізнавальною діяльністю учнів, із позицій цілісного аналізу. Екскурсія як форма навчальної роботи в спеціальній школі. Підготовка до екскурсії, вимоги до її проведення.

Тема 8. Трудове навчання учнів спеціальної школи.

Освітня, виховна та корекційна роль праці в спеціальній школі. Організація трудового навчання в спеціальній школі. Етапи трудового навчання. Зв'язок уроків ручної праці з загальноосвітніми предметами.

Професійно-трудове навчання в спеціальній школі, його завдання та зміст. Види професійно-трудової підготовки. Зміст й організація системи професійно-трудового навчання в спеціальній школі. Зв'язок трудового навчання учнів із загальноосвітньою підготовкою та суспільно-корисною працею. Працевлаштування та соціально-трудова адаптація випускників спеціальної школи.

Тема 9. Суть процесу виховання.

Сучасні проблеми виховання школярів із інтелектуальними порушеннями. Завдання та зміст виховання в спеціальній школі. Особливості виховного процесу. Принципи виховання та спрямованість їх на засвоєння учнями загальнолюдських духовних цінностей, зв'язок виховання з життям; єдність свідомості й поведінки; виховання засобами праці в колективі.

Тема 10. Методи виховання учнів.

Основні методи виховання учнів спеціальної школи, особливості їхньої реалізації. Характеристика методів формування моральної поведінки дитини з інтелектуальними порушеннями; методів виховання моральної свідомості; методів стимулювання. Корекційна спрямованість методів самовиховання. Диференціація методів виховання та засобів корекційно-виховної роботи в залежності від індивідуальних особливостей розвитку дітей із інтелектуальними порушеннями, соціальних умов виховання.

Тема 11. Напрями виховної роботи учнів з інтелектуальними

порушеннями

Актуальність, завдання та сутність морального виховання учнів спеціальної школи в сучасних умовах. Взаємозв'язок морального та правового виховання. Значення трудового виховання в корекції психофізичних недоліків учнів з інтелектуальними порушеннями. Завдання та зміст трудового виховання в спеціальній школі. Особливості гурткової роботи. Взаємозв'язок трудового навчання, виховання та профорієнтаційної роботи в спеціальній школі. Форми та методи профорієнтаційної роботи. Роль фізичного виховання в корекції недоліків психофізичного розвитку дітей з інтелектуальними порушеннями. Суть і завдання естетичного виховання дітей із інтелектуальними порушеннями. Актуальність і значення екологічного виховання учнів із інтелектуальними порушеннями.

Тема 12. Рання корекційно-розвивальна допомога дітям із інтелектуальним недорозвитком.

Значення раннього віку та корекційної допомоги для розвитку дитини з психофізичними порушеннями. Особливості розвитку дитини з порушеннями інтелекту у віці немовляти та ранньому віці. Принципи ранньої корекційної роботи. Психолого-педагогічне вивчення дітей раннього віку. Організаційні, змістові та методичні аспекти ранньої корекційно-розвиткової допомоги.

Тема 13. Прогнозування й методика реалізації корекційних цілей у процесі спеціального навчання дітей із інтелектуальними порушеннями.

Поняття корекційної спрямованості навчання під час порушення пізнавальної діяльності. Корекційна спрямованість принципів навчання учнів із порушеннями інтелекту. Корекційна спрямованість дидактичних методів у навчанні дітей із порушеннями інтелекту.

Тема 14. Корекційні можливості педагогічних і психотерапевтичних технологій у навчанні та вихованні дітей із інтелектуальними порушеннями.

Значущість різних технологій для корекції розвитку дітей із інтелектуальними порушеннями. Особливості реалізації педагогічних технологій у роботі з дітьми з інтелектуальними порушеннями. Корекційні

можливості прикладних комп'ютерних програм у навчанні та вихованні дітей із інтелектуальними порушеннями. Використання в корекційній роботі нетрадиційних методів лікувальної педагогіки та психотерапевтичних технологій.

Тема 15. Підготовка батьків до здійснення корекційного впливу на розвиток дитини.

Співпраця з батьками дітей із інтелектуальними порушеннями в умовах різних типів закладів і служб. Зміст і методика навчання батьків окремим корекційним прийомом і методам виховання дитини в сім'ї.

Тема 16. Загальні питання спеціальних методик викладання навчальних дисциплін у закладах освіти для дітей з інтелектуальними порушеннями.

Спецметодика викладання математики

Методика викладання математики в спеціальній школі як педагогічна наука. Завдання та зміст курсу математики в спеціальній школі для дітей із легкими інтелектуальними порушеннями. Основні принципи розташування навчального матеріалу в програмі. Розподіл навчального матеріалу за конценрами. Знання, уміння та навички, які формуються в учнів із легкими інтелектуальними порушеннями в середині кожного конценра.

Спецметодика викладання української мови

Завдання та зміст навчання української мови в спеціальній школі для дітей із інтелектуальними порушеннями. Добукварний період навчання грамоти. Основні напрями роботи в добукварний період. Букварний період навчання грамоти. Завдання букварного періоду й етапи його проходження. Післябукварний період навчання грамоти. Зміст і методика читання й письма в післябукварний період. Формування навичок читання в учнів із легкими інтелектуальними порушеннями.

Образотворча діяльність зі спецметодикою викладання

Розвиток образотворчої діяльності в дітей із інтелектуальною недостатністю раннього та дошкільного віку. Особливості розвитку образотворчої діяльності дітей із інтелектуальною недостатністю раннього,

дошкільного та молодшого шкільного віку. Пропедевтичний період навчання образотворчої діяльності дітей із інтелектуальною недостатністю. Урок малювання в спеціальних школах для дітей із інтелектуальними порушеннями. Види уроків із образотворчого мистецтва, їхня специфіка. Позакласна робота з образотворчого мистецтва в закладах освіти для дітей із легкими інтелектуальними порушеннями. Корекційно-розвивальна спрямованість уроків декоративного, тематичного та малювання з натури.

Спеціальні методики викладання дисциплін природничо-географічного циклу

Мета, зміст і завдання вивчення курсу спеціальної методики викладання природознавства. Організаційні форми навчання природознавства в спеціальній школі для дітей із інтелектуальними порушеннями. Мета, предмет і завдання вивчення курсу шкільної географії. Особливості засвоєння географічного матеріалу учнями з інтелектуальними порушеннями.

ПИТАННЯ ДО ВСТУПНОГО ІСПИТУ

1. Сучасний розвиток корекційної психопедагогіки в різних країнах. Перспективи наукових досліджень корекційної психопедагогіки.
2. Корекційна психопедагогіка як наука про виховання, навчання та шляхи корекції розвитку дітей із інтелектуальними порушеннями. Предмет і завдання корекційної психопедагогіки.
3. Понятійно-категоріальний апарат корекційної психопедагогіки.
4. Сучасні психолого-педагогічні класифікації інтелектуальних порушень. Психолого-педагогічна характеристика осіб із інтелектуальними порушеннями.
5. Диференційована система спеціальних закладів для осіб з інтелектуальними порушеннями.
6. Інклюзивне навчання дітей із інтелектуальними порушеннями.
7. Виховання та навчання осіб із інтелектуальними порушеннями у світовій практиці.
8. Спеціальна школа як заклад загальної середньої освіти для дітей з інтелектуальними порушеннями. Положення про спеціальну школу та Положення про навчально-реабілітаційний центр.
9. Принципи психолого-педагогічної оцінки розвитку дитини. Порядок обстеження дитини.
10. Положення про інклюзивно-ресурсний центр. Роль батьків, педагогів у розв'язанні проблеми психолого-педагогічної оцінки розвитку дитини.
11. Організація, функції та зміст роботи команди психолого-педагогічного супроводу дитини.
12. Роль дошкільного виховання в корекції інтелектуальних порушень і формуванні особистості дитини.
13. Зміст освітньо-виховної та корекційної роботи в спеціальному дитячому садку.
14. Єдність навчання, виховання, розвитку, корекції як основна

закономірність педагогічного процесу в спеціальній школі.

15. Корекція розвитку дітей із інтелектуальними порушеннями як основне специфічне завдання навчально-виховного процесу спеціальної школи.

16. Теорія Л.С. Виготського про складну структуру та закономірності порушеного розвитку, можливості корекції розвитку дітей із інтелектуальними порушеннями. Учення Л.С. Виготського про зони актуального та найближчого розвитку, про використання обхідних шляхів у корекційно-виховній роботі.

17. Професійно-педагогічні й особистісні якості корекційного педагога. Професійні знання та вміння. Протипоказання щодо вибору професії корекційного педагога.

18. Корекційна спрямованість навчання в спеціальній школі. Особливості навчального процесу в спеціальній школі.

19. Психологічні основи процесу навчання в спеціальній школі для дітей із інтелектуальними порушеннями. Структура процесу навчання.

20. Поняття про методи, прийоми та засоби навчання. Сучасні класифікації методів навчання в спеціальній школі.

21. Сучасні психолого-педагогічні вимоги до уроку. Особливості уроку в спеціальній школі. Типи та структура уроків.

22. Екскурсія як форма навчальної роботи в спеціальній школі. Підготовка до екскурсії, вимоги до її проведення.

23. Організація трудового навчання в спеціальній школі. Етапи трудового навчання. Зв'язок уроків ручної праці із загальноосвітніми предметами.

24. Професійно-трудове навчання в спеціальній школі, його завдання та зміст. Види професійно-трудової підготовки. Зміст й організація системи професійно-трудового навчання в спеціальній школі.

25. Сучасні проблеми виховання школярів із інтелектуальними порушеннями. Завдання та зміст виховання у спеціальній школі. Особливості виховного процесу.

26. Характеристика методів формування моральної поведінки дитини з

інтелектуальними порушеннями; методів виховання моральної свідомості; методів стимулювання.

27. Особливості формування моральних уявлень і понять у дітей з інтелектуальними порушеннями.

28. Значення трудового виховання в корекції психофізичних недоліків учнів із інтелектуальними порушеннями.

29. Особливості фізичного розвитку школярів із інтелектуальними порушеннями. Реалізація індивідуального й диференційованого підходу до учнів у процесі фізичного виховання.

30. Суть і завдання естетичного виховання дітей із інтелектуальними порушеннями.

31. Актуальність і значення екологічного виховання учнів із інтелектуальними порушеннями. Завдання екологічного виховання.

32. Значення раннього віку та корекційної допомоги для розвитку дитини з психофізичними порушеннями.

33. Особливості розвитку дитини з порушеннями інтелекту у віці немовляти та ранньому віці. Принципи ранньої корекційної роботи. Психолого-педагогічне вивчення дітей раннього віку.

34. Шляхи реалізації корекційно-розвивального компоненту інклюзивного навчання. Реалізація корекційних цілей у процесі навчання й виховання дітей в інклюзивному освітньому середовищі.

35. Розподіл обов'язків між членами команди психолого- педагогічного супроводу інклюзивного навчання дітей із інтелектуальними порушеннями.

36. Побудова індивідуальної програми розвитку дитини з інтелектуальними порушеннями в умовах інклюзивного навчання. Адаптація та модифікація програми для учнів із інтелектуальним порушеннями в умовах інклюзивного навчання.

37. Особливості реалізації педагогічних технологій у роботі з дітьми з інтелектуальними порушеннями.

38. Співпраця з батьками дітей із інтелектуальними порушеннями в умовах

різних типів закладів і служб.

39. Зміст і методика навчання батьків окремим корекційним прийомам і методам виховання дитини в сім'ї.

40. Цілісність особистості педагога як необхідна передумова ефективності корекційної роботи. Зміст корекційної функції й діяльності корекційного педагога.

41. Залежність змісту й методики корекційної роботи від ступеня та виду інтелектуального недорозвитку.

42. Показники результативності корекційного впливу в процесі навчання й виховання.

43. Методика викладання математики в спеціальній школі як педагогічна наука. Завдання та зміст курсу математики в спеціальній школі для дітей із легкими інтелектуальними порушеннями.

44. Завдання і зміст навчання грамоти в спеціальній школі для дітей із інтелектуальними порушеннями.

45. Розвиток образотворчої діяльності в дітей із інтелектуальною недостатністю раннього та дошкільного віку.

46. Мета, зміст і завдання вивчення курсу спеціальної методики викладання природознавства.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВСТУПНОГО ІСПИТУ

Тестова робота зі вступного іспиту з олігофренопедагогіки та методики корекційної роботи містить завдання такої форми:

1. Завдання з вибором однієї правильної відповіді (1 – 25). Завдання має основу та чотири або п'ять варіантів відповідей, з яких лише один правильний. Завдання вважають виконаним, якщо вступник вибрав й позначив відповідь.

2. Завдання на встановлення відповідності («логічні пари») (26 – 30). Завдання має основу та два стовпчики інформації, позначені цифрами (ліворуч) і буквами (праворуч). Виконання завдання передбачає встановлення відповідності (утворення «логічних пар») між інформацією, позначеною цифрами і буквами. Завдання вважають виконаним, якщо вступник зробив позначки на перетинах рядків (цифри від 1 до 4) і колонок (букви від А до Д).

Завдання з вибором однієї правильної відповіді оцінюють у 0 або 1 бал: 1 бал, якщо вказано правильну відповідь; 0 балів, якщо вказано неправильну відповідь, або вказано більше однієї відповіді, або відповіді на завдання не надано.

Завдання на встановлення відповідності («логічні пари») оцінюють у 0, 1, 2, 3 або 4 бали: 1 бал – за кожен правильно встановлену відповідь («логічну пару»); 0 балів – за будь-яку «логічну пару», якщо зроблено більше однієї позначки в рядку та / або колонці; 0 балів – за завдання, якщо не вказано жодної правильної відповідності («логічної пари») або відповіді на завдання не надано.

Максимальна кількість балів, яку можна набрати, правильно виконавши всі завдання вступного іспиту з корекційної психопедагогіки та методики корекційної роботи, – **45**.

**Таблиця переведення тестових балів
тесту з олігофренопедагогіки та методики корекційної роботи
до шкали 100-200**

Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200		Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200		Тестови й бал	Бал за шкалою 100-200
7	100		20	144		33	163
8	105		21	145		34	165
9	110		22	146		35	167
10	115		23	148		36	170
11	120		24	149		37	172
12	125		25	150		38	175
13	131		26	152		39	177
14	134		27	154		40	180
15	136		28	156		41	183
16	138		29	157		42	186
17	140		30	159		43	191
18	142		31	160		44	195
19	143		32	162		45	200

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Бойчук Ю. Д., Коваленко В.Є., Туренко Н.М., Хребтова Н.П. Спеціальна та інклюзивна освіта: словник-довідник. Харків: ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2019. 214 с.
2. Гаврилов О.В. Прикладна корекційна психопедагогіка. Олігофренопедагогіка 1-4 кл. / Гаврилов О.В., Липа В.О. Ляшенко О.М. Левицький В.Е. Кам'янець-Подільський: Друк-Сервіс, 2014. 592 с.
3. Дитина з порушеннями інтелектуального розвитку / С.В. Трикоз, Г.О. Блеч. 2018.
4. Дитина із синдромом Дауна / О.В. Чеботарьова, І.В. Гладченко, А. Василенко-ван де Рей, Н.І. Ліщук. Харків : Вид-во «Ранок», ВГ «Кенгуру», 2018.
5. Інклюзивна освіта: теорія та практика : навчально-методичний посібник / [Колектив авторів; За заг. ред. С.П. Миронової]. Кам'янець- Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2012. 192 с.
6. Інклюзивна освіта: теорія та практика : навчально-методичний посібник / [Колектив авторів; За заг. ред. С.П. Миронової]. Кам'янець- Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2014. Частина 2. 184 с.
7. Інклюзивне навчання: організаційне, змістове та методичне забезпечення: навчально-методичний посібник / [кол. авторів; за заг. ред. С.П. Миронової]. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2015. 236 с.
8. Кобильченко В. Спеціальна психологія : підручник / Вадим Кобильченко, Ірина Омельченко. Київ : ВЦ «Академія», 2020. 224 с.
9. Коваленко В. Є. Методичні рекомендації до психолого-педагогічного обстеження розвитку школярів з інтелектуальними порушеннями в умовах позашкільної освіти. Харків : ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2022.
10. Корекційна психопедагогіка (Олігофренопедагогіка) : навчально методичний посібник / укл. О.В. Гаяш. Ужгород, – ДВНЗ «Ужгородський

національний університет», 2021. 255 с.

11. Методика навчання учнів 1-4-х класів спеціальної школи: Навчальний посібник / С.П. Миронова, О.В. Гаврилов, О.М. Ляшенко, О.М. Опалюк, В.Е. Левицький, О.М. Вержиховська; за заг. ред. О.В. Гаврилова. Кам'янець-Подільський: ТОВ «Друк-Сервіс», 2011. 312 с.
12. Методичні рекомендації до психолого-педагогічного обстеження розвитку школярів з інтелектуальними порушеннями в умовах позашкільної освіти /Укл. В.Є. Коваленко. Харків : ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2022. 100 с.
13. Миронова С., Чопік О. Корекційна психопедагогіка (олігофренопедагогіка). Кам'янець-Подільський. Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка. 2023.
14. Миронова С.П. Корекційна психопедагогіка. Олігофренопедагогіка : Підручник / С.П. Миронова. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2015. 312 с.
15. Миронова С.П. Методика корекційної роботи при порушеннях пізнавальної діяльності: підручник / С.П. Миронова. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2014. 260 с.
16. Навчання дітей з порушеннями інтелектуального розвитку в умовах інклюзивної освіти. Хрестоматія / за ред. В.І. Бондаря, Ю.Д. Бойчука. В 2-х томах. Том І. Харків.: Стил-Издат, 2023. 284 с.
17. Організаційно-методичні засади діяльності інклюзивно-ресурсних центрів: навч.-метод. посібн. / За заг. ред. М.А. Порошенко та ін. Київ : 2018. 252 с.
18. Основи спеціальної та інклюзивної педагогіки: навч. посіб. / за заг. ред. проф. Ю.Д. Бойчука. - Харків: ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2018. 338 с.
19. Основи спеціальної та інклюзивної педагогіки: навч. посіб. / за заг. ред. проф. Ю. Д. Бойчука. Харків : ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2018.
20. Пахомова Н. Г., Кононова М.М. Спеціальна психологія. Полтава: АСМІ, 2015. 389 с.
21. Порадник батькам: практичні рекомендації під час дистанційного

навчання дітей з інтелектуальними порушеннями / навчально-методичний посібник /авт.: О. Чеботарьова, Г. Блеч, І. Бобренко, І. Гладченко, О. Мякушко, І. Сухіна, С.Трикоз. За заг. ред. О. Чеботарьової К.: ІСПП імені Миколи Ярмаченка НАПН України, 2020.

22. Проскурняк О. І., Коваленко В. Є. Діагностика інтелектуальних порушень: навч.-метод. посіб. для студентів спеціальності «Спеціальна освіта». Харків, 2017. 202 с.
23. Синьов В.М. Корекційна психопедагогіка. Олігофренопедагогіка: Підручник. Частина І. Загальні основи корекційної психопедагогіки (олігофренопедагогіки). Київ: Вид-во НПУ ім. Драгоманова, 2007. 238с.
24. Соціальна і життєва практика дітей з інтелектуальними порушеннями в умовах навчально-реабілітаційних центрів: Практико зорієнтований посібник / За ред. канд. істор. Наук І.Г. Єрмакова, канд. психол. наук К.С. Тороп, канд. пед. наук К.В. Рейди. Дніпро: «Інновація», 2018. 385 с.
25. Спеціальні методики викладання дисциплін природничо- географічного та історичного циклу : навч.-посіб. / уклад. О. І. Проскурняк, В.Є. Коваленко. Харків : Стиль-Издат, 2017. 216 с.
26. Теорія виховання: навчально-методичний посібник / О.І. Башкір; за заг.редакцією С.Т. Золотухіної. Харків: ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2016. 96 с.
27. Ярошук Л. Теорія та методика виховання: навчальний посібник. Бердянськ, 2019. 400 с.